

- ביום השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים וכו' וברש"י שיהיו ד"ת חדשים לפניך כאילו היום ניתן. כל יום שיכול להיחשב 'היום הזה' צריך להתקיים בנו 'באו מדבר סיני'.
- הפלא הוא מה שאיתא בגמ' שבת שביום הראשון לא נאמר בו כלום משום חולשא דאורחא, א"כ מה יש בביאתם לסיני, הלא לא היתה שם שום התחלה של נתינת התורה. א"כ כיצד שייך ללמוד ממנו שיהיו ד"ת תורה בעיניך כחדשים, מיום שבו לא ניתנה בו כלום. רק 'באו מדבר סיני'. ודוקא מיום זה נלמד שיהיו ד"ת בעיניך כחדשים.
- כיצד מקיימים את הדבר הזה שיהיו בעיניך כחדשים, -הלא את יציאת מצרים צריך לזכור כל יום ויום בבוקר ובלילה, וכל עצמה של יציאת מצרים לא באה אלא ע"מ ש'תעבדון את הא' על ההר הזה', כמו שנאמר למשה בסנה. וזה בא ללמד על ה'סוף מעשה' שבא כל המעשה תחילה' למענו, וא"כ יציאת מצרים באה רק בשביל מתן תורה. (דהיינו שגאולת מצרים באה מתוך תורה).
- מזה יוצא שמה שאמרו שבכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, דהיינו שתמיד יהיו בעיניך כאילו אתה בדרך לקבל תורה, וזה טמון בזכירת יציאת מצרים. זאת היא הזכירה, שאתה בדרך לקבלת תורה.
- כבר התחיל אז סדר זמנים 'בחודש השלישי' אבל לא של השנה כמקובל, אלא 'לצאת בני ישראל מארץ מצרים'. לשם מה הוצרכו להדגיש את הזמן לצאת בני ישראל מארץ מצרים. ובפשטות, לא באו לתת לנו תאריך אלא לציין שלזה באו מכח יציאת מצרים כי זהו התהליך, וזה מה שאנו חייבים לזכור את יציאת מצרים, שאנו בדרך ליציאת מצרים.
- בזה נמצא ההבנה של מה שאנו צריכים לחשוב כאילו קבלנו את התורה בסיני, כי העבר נשכח והולך, ואם כבר 'קבלנו' אז ברגע הבא הוא ישן, והחידוש נאבד מיד ברגע הראשון, לזה בא הצורך לשים אל ליבנו את נתינת התורה עכשיו, שישאר כחדש ולא כ'דיוגטמא ישנה', כי כל זמן שאנו בדרך 'אל' -אנו במצב של חידוש כל הזמן.
- בזה אנו מבינים את הסיבה המחייבת לראות את התורה כחדשה, כי אנו בדרך 'אל', לא כי קבלנו האותו היום משהו, כי אז נהפך הדבר לישן, אלא דוקא כי אז היינו בדרך.
- יציאת מצרים הביאה לעולם את החידוש, כמ"ש שדובר בשבוע שעבר 'החודש הזה לכם' היינו שהקב"ה מוסר בידכם כרגע את כח החידוש של הבריאה. ובמד"ר 'לעולם לא יהיה לכם חידוש גדול מזה' כי זהו מציאות החידוש. לעומת זאת כנגד חודש האביב' שבו ניתן בנו כח החידוש שהוא נקודת הגאולה, יש את חודש 'אב' שבו קוראים את 'ונושנתם' כי זהו נקודת החורבן לעומת כח החידוש שבגאולה.
- טובה עשה עמנו הקב"ה שהגלה אותנו שנתיים לפני מלוי הג' של 'ונושנתם' כי אם היו מגיעים לונושנתם ממש, זהו חורבן גמור, כי כל ישר הולך ומת ונעלם. וכל דבר מתחדש הולך לקראת חיים חדשים וכו'.
- רבי ואנטונינוס התווכחו אם יצר הרע ניתן באדם משעת יצירה או משעת יציאה לעולם. ואנטונינוס אמר שאילו היתה ניתנת יצר הרע באדם משעת יצירה היה מבעט ויוצא, ורבי הסכים עימו ומקרא מסייע 'לפתח חטאת רובץ', כי יצר הרע הוא מלאך המוות ושעת יצירה הוא בתהליך 'לקראת' ואז יצר הרע לא חל עליו, ואם היינו תמיד באמת בדרך- היינו חוזרים לגן עדן. כי הדרך לא נקטעת, ורק בגלל שהאדם עומד לעצמו כמציאות קיימת חל עליו יצר הרע.
- כך מתבאר בדברי הרמב"ם בפתיחה לספר 'מורה נבוכים', כי הוא בא לכתוב ב'סודות התורה', ומבאר מהו סוד, ולמה יש דברים שהם גלוי ויש דברים שהם סוד, הלא מי שיודע- יודע הכל, ומי שלא- לא יודע כלום, ואם כן מה יוצר את הסוד שבענין (הדבר נשאל גם בסוף נפש החיים). ומבאר שהסוד לעולם לא מתגלה לעולם, אלא הולך ב'רצוא ושוב' דהיינו שלא כמו מחשבה שאפשר לקבוע אותה בראש בקביעות- הסוד הוא צריך העמקה מחדש כל פעם בשביל לתפוס אותו, והרמב"ם מאריך שם במשלים לבאר הענין, וכמו ההולך החושך שפתאום מבריק ברק ורואה משהו אבל מיד זה נעלם, ויש מי שאצלו יבריקו הברקים בהפרש קטן ביניהם עד כדי כך שהליה נהפך אצלו כיום. ואפי' למדרגת משה רבינו לא היה יום, אלא שהברקים היו אצלו בהפרש קטן. כי העולם הזה הוא חושך, 'דומה ללילה', ומצב זה הוא מחוייב המציאות וכאילו להט החרב המתהפכת, ובזה רומז הרמב"ם שלהט החרב המתהפכת ששם הקב"ה מקדם לגן עדן לשמור את דרך עץ החיים פי' שהמחשבה נקטעת, ומחוייבת המציאות כי אילו לא היתה נקטעת היה אפשר להגיע חזרה לגן עדן, כך שא"ל להעמיק הרבה ברכיפות ולתפוס את המציאות לגמרי אלא רק במאמץ גדול שאז זוכים לברקים רגועים.
- עובר הולך לקראת חיים, ואילו היתה ניתנת בו יצר הרע, ואילו היתה ניתנת בו איזשהי תודעה היה מבעט במעי אימו ויוצא, כי הוא היה מרגיש שיכול לבד, נמצינו למדים שעיקר כוחו של היצר הרע הוא לקטוע את המהלך. שמרגיש האדם שיש לו כבר ודי לו בזה. העובר לא מבעט במעי אימו ויוצא כי לא ניתן בו יצר, ורק כשכבר יוצא ומקבל איזו תודעה של מציאות עצמית- מכאן ואילך הוא מבעט בכולם ויוצא. ולכן כולם נשארים במקום שהוא בין גיל חמש לשמונה. וכל השאר הוא קישורים טכניים ללמוד להסתדר ולשרוד, אבל הבסיס והפרנציפ הוא אותו בסיס של גיל חמש, כשרואים אדם זקן יוצא מהכלים ומוכן להרוג בשביל איזה צעצוע, או דבר אחר קטן, רואים את הילד הקטן שנשאר בצורת גיל חמש, שביעט במעי אימו ועצר איפה שקלט את עצמו כי הוא לא מרגיש צורך ביותר, וכך אם נראה איך אנו נראים זה עצוב מאוד, כי בני אדם מפסיקים להיות בדרך, באופן שהכל משתכלל לרוחב, השכל משתכלל ומתחדד לשירותו של נער קטן.
- זה סוד מצרים וזה סוד יציאת מצרים.
- הגמ' בב"ק מאריכה יותר מדף להביא דוגמאות לדברים ששגורים בפי העם, ומביאה להם מקורות מהתורה, כי אם דבר ברור כ"כ ודאי יש מקור לזה אם הוא ברור כ"כ אצל כל אדם כמוסכמה.
- אחד הדוגמאות היא שכאשר היינו צעירים היינו חזקים ואח"כ הולכים ונחלשים, ונלמד מיצי"מ, כי מעיקרא היה הולך

הקב"ה לפנייהם בעצמו 'וה' הולך לפנייהם יומם', ולבסוף 'הנה אנוכי שולח מלאך לפניך' שזו ירידה עצומה, וזה המקור לזה שבני אדם הולכים ונחלשים, הלא באמת זה פלא שדוקא הצעירים שדעתם לא שלימה מלאים כח להוציא הכל אל הפועל, ודוקא הזקנים שיש בהם דעת חלשים וחסרי יכולת להוציא את הדברים הנכונים אל הפועל, זה באמת שיבוש ונגרם ע"י החטא, כי אנו לא השלמנו את יציאת מצרים כמו שהיה צריך, כי המהלך נקטע ולא המשיך כמו שהתחיל. באמת הדורות הראשונים לא היו זקנים אלא היו מתים 'באמצע', בלי לחלות ולהזדקן, ואברהם ויעקב הביאו את החולי והזקנה, והיה צריך להעלים ביציאת מצרים כי היו חוזרים להיות כקודם החטא, ובעצם לחזור לגן עדן, אבל כיוון שאנו קטענו את המהלך, את הדרך, וע"כ הדברים הולכים ונחלשים.

- כלב נשלח בגיל זקנה כמרגל ואמר 'כנח' אז כן עתה' וכן משה רבינו 'לא כהתה עינו ולא נס ליחו' כי הם לא קטעו את המהלך, אלא תמיד היו בנקודת החידוש, וע"כ לא פגעה בהם רעת הזקנה. שורש הדבר נמצא ביציאת מצרים, כי היא היתה יציאה לדרך, דרך שלא נגמרת ותמיד ממשיכה הלאה.
- צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב שנאמר 'ילכו מחיל אל חיל', כי הם תמיד מתקדמים, וע"י זה חוזרים לגן עדן, כי כל מצב של מנוחה – עקרונית – הוא קוטע את הדרך, ילכו ולא יעפו ירוצו ולא יגעו, זוהי הדרך.
- זה הנקודה הראשונה של מתן תורה, כי אז באו להר סיני, ולא למדו כלום, ללמדך שתמיד צריך לבוא 'אל' ללכת 'אל' הר סיני. זה צריך ללמוד רק מיום שלא למדו בו כלום, וכל הלימוד הוא שכל מי שרוצה לקבל תורה צריך להיות בדרך.
- תמצית הרע בעולם נמצא בעמלק, והדבר הנורא ביותר שעשו לנו 'אשר קרך בדרך', מה כ"כ נורא בזה. עכשיו מובן, כי הוא בא כיצר הרע שבא לעובר או למי שנולד ועוצר אותו, שיבעט ויעצור את הדרך.
- תורה אקרי דרך, והודעת להם את הדרך ילכו בה, כי היא תמיד דרך, וכשמגיעים למשהו – זה נקרא לעשות חיל, ומשם הולכים הלאה, כך נשארים תמיד בנקודה של חידוש, וזה בא אלינו ביציאת מצרים, וזה מתבטא במה ששמה אותנו יצי"מ בדרך שאין לה סוף. יוצאים מכל מקום שמגיעים וממשיכים הלאה. כי כל מקום שהגענו אליו אם נשארים בו מהר מאוד הוא נהיה מצרים. ועלינו לצאת מכל מצב הלאה.
- אחד מהגדולים שבדורות הקודמים שאל מפני מה זכה יתרו שפרשת קבלת התורה נקראת על שמו, כי הוא היה כתינוק שנולד, (כי המהר"ל מסיק כידוע שהגרות של כל עם ישראל לא היתה עם דין כקטן שנולד) רק אחד שמע ובא וכיוון שהיה כתינוק שנולד ללא כפית הר כגיגית באו והצמידו לו את נתינת התורה.